

ZPRÁVA O KAPACITÁCH SKAUTSKÉHO KVALIFIKAČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ZA ROK 2024

Obsah

Kontext.....	1
Metodologická poznámka.....	2
Stručné shrnutí.....	3
Výhled do budoucna.....	3
Čekatelské kurzy.....	5
Vůdcovské kurzy.....	6
Instruktorské vzdělávání.....	9
Střediskové minimum.....	11
Zdravotnické kurzy (ZZA) a doškolení (DZK).....	11
Počty udělených OČK (odborných činovníckých kvalifikací).....	13
Úspěšnost v získávání kvalifikací.....	14
Informace o vydání zprávy.....	17

Kontext

Výkonná rada Junáka - českého skauta se dlouhodobě věnuje monitorování kapacit našeho vzdělávacího systému, a to z řady důvodů:

- porovnávání nabídky a poptávky u kvalifikačních kurzů a zkoušek,
- analyzování zájmu o jednotlivé stupně skautského vzdělávání a formáty jejich získávání,
- opatrná predikce dalšího vývoje zájmu o vzdělávání,
- uvažování o dalším směřování skautského vzdělávání

Tato zpráva pracuje s daty za uzavřený kalendářní rok 2024.

Navazuje na předchozí zprávy o kapacitách skautského kvalifikačního vzdělávání za roky 2020-2023.

Skautského vzdělávání se dotýkají také další analýzy:

- “Kvalifikace a její využití u oddílů s ohledem na nároky na kapacitu vzdělávacího systému” z května 2023,
- “Demografie - Roveři - Oddíly aneb prezentace zjištění z analýz: Kvalifikace její využití (viz níže) + starší predikce růstu” z února 2024,
- “Sociologické šetření mezi účastníky OBROK 2024”,
- Výzkum zaměřený na motivaci mladých dospělých k působení v roli vedoucích oddílů (závěrečná prezentace) z roku 2024.

Výše uvedené podklady najdete na [Křižovatce](#).

Celkový počet členů Junáka - českého skauta stoupl v letech 2020 až 2024 o 16%. Ve stejném období stoupla kapacita čekatelského vzdělávání o 65% (počet přijatých osob na kurzy), kapacita vůdcovského vzdělávání stoupla o 44%.

To tedy znamená, že se v posledních letech podařilo významně navýšit kapacity kvalifikačního vzdělávání. Níže prezentovaná data ale jednoznačně ukazují, že ani tento nárůst nepokrývá skutečné potřeby organizace.

Je na místě poděkovat zde týmům, které v předešlých letech založily nové kurzy, a tím zásadně přispěly k uvedenému navýšení kapacit. Současně je na místě poděkovat i těm týmům, které se svými vzdělávacími akcemi fungují dlouhodobě. Ty samozřejmě také zásadně přispívají ke vzdělávacím kapacitám Junáka - českého skauta.

V roce 2024 došlo k [významnějším změnám](#) v organizačním řádu a v řádu pro vzdělávání. Tyto změny předpisů byly přijímány se snahou ovlivnit skautské vzdělávání a mohou se tak promítnout i do vývoje v kapacitách v budoucnu. Jde zejména o možnost skládat vůdcovskou zkoušky (dále VZ) bez předchozí zkoušky čekatelské (dále ČZ), o možnost skládat samostatné zkoušky bez kurzu a o nastavení ČZ jako dostačující kvalifikaci pro prvního zástupce vedoucího oddílu.

Metodologická poznámka

Když podrobujeme datovým analýzám dostupné údaje i několik let zpětně, občas se objeví mírné odchylky ve výsledcích oproti dřívějším analýzám. Pro účely zachycení vývoje kapacit skautského vzdělávání jde o odchylky drobné, nezpochybňující celkové trendy.

Grafy, které dále uvádíme, zahrnují vývoj od roku 2018. V tabulkách ale uvádíme data až od roku 2020. Starší data totiž mohou vykazovat větší nepřesnosti, jelikož v prvních letech sledování kapacit kvalifikačních kurzů nebylo přihlašování na vzdělávací akce přes skautIS rozšířené v takové míře, jako je tomu dnes. Přitom právě přihlašování přes skautIS umožňuje analyzovat počty zájemců o konkrétní typ vzdělávání i míru jejich úspěšnosti v přijímacím procesu.

V tabulkách a grafech jsou zaznamenáni zájemci o účast na kurzech a zkouškách (pokud nebude řečeno jinak, počítáme je dohromady), kteří se přihlásili, a jako takoví následně byli (nebo nebyli) na kurz přijati. Pokud se někdo na kurz přihlásil, ale sám se z něho také z různých důvodů odhlásil (ať už před nebo po případném přijetí), v tabulkách a grafech není započítán.

Některé další kontexty skautského vzdělávání a jeho vývoje jsme podrobněji komentovali v předchozích zprávách o kapacitách. Tady je proto nebudeme opakovat.

Stručné shrnutí

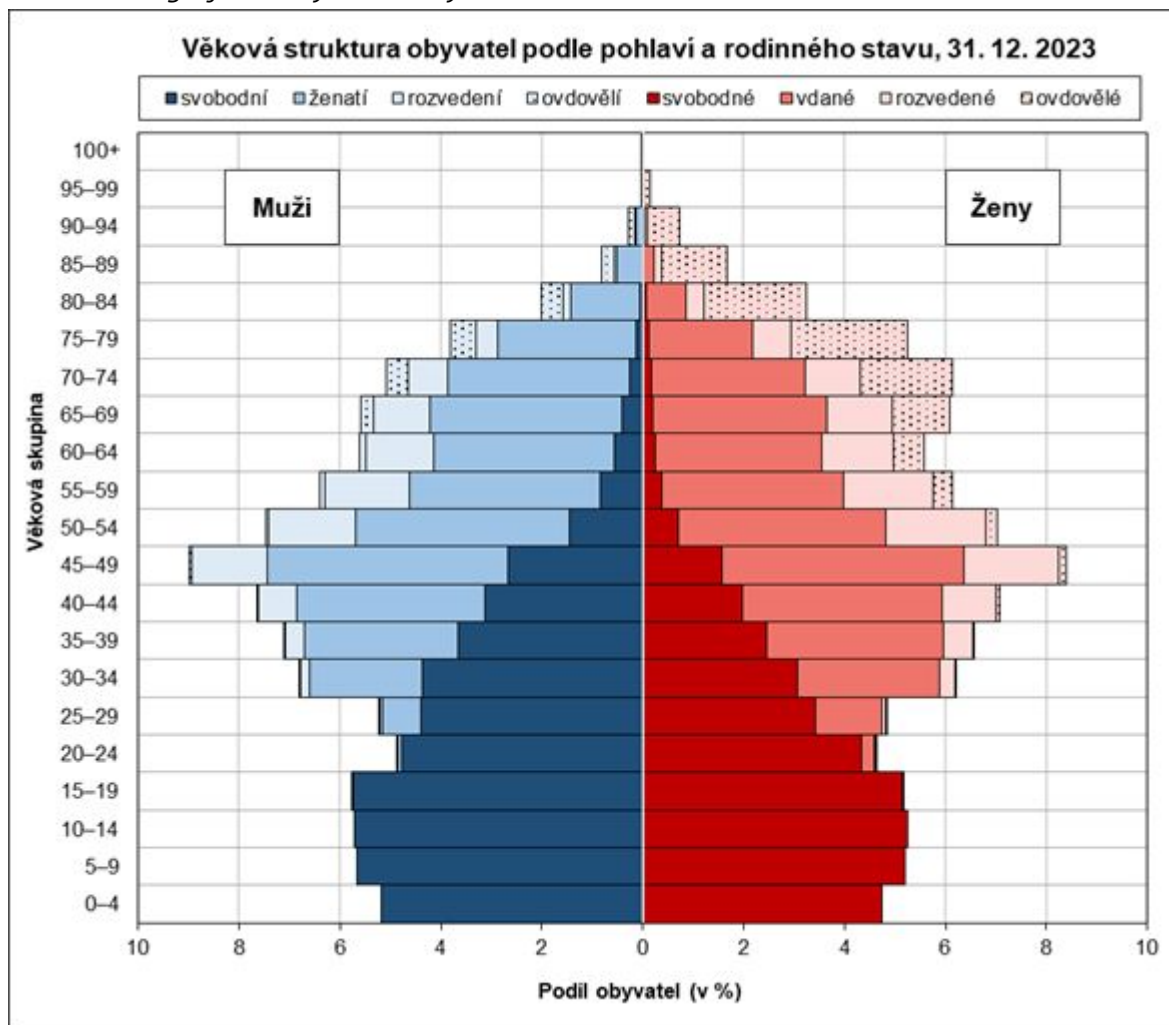
- V roce 2023 jsme pozorovali velmi mírně snížený zájem o čekatelské a vůdcovské kurzy oproti předešlým letům. Ukazuje se, že šlo zřejmě o jednorázový pokles - zájem o čekatelské a vůdcovské vzdělávání v roce 2024 opět rostl. **V oblasti vůdcovského vzdělávání jsme pak dokonce zaznamenali historicky nejvyšší počty uchazečů.** Zvyšování zájmu o vůdcovské vzdělávání jsme už dříve předpokládali a souvisí mimo jiné s demografickým vývojem celé společnosti.
- **Převís zájmu nad nabídkou jak u ČZ tak u VZ zůstává na poměrně vysokých číslech.** Přitom se pořád jedná o “přirozený zájem”, tedy o ty, kdo se na kurzy přihlásí. Nikoli o ty, kdo by sice měli ke získání kvalifikací směřovat, ale ani se k jejímu získání nepřihlásí. Je tak možné, že někteří činovníci nedosáhnou na potřebnou kvalifikaci v době, kdy nastupují do funkce, nebo kdy reálně pracují v roli, která obdobné funkci odpovídá.
- **Zároveň se ukázalo, že pokusy s rozšířením formátu vůdcovských zkoušek bez kurzu, které staví na stejném kompetenčním profilu jako zkoušky konané na kurzu, nepředstavují významný posun do budoucna.** Tyto zkoušky jsou charakterizované vysokou náročností na přípravu a čas uchazečů před samotnou zkouškou. V praxi o ně není příliš velký zájem. Tato zjištění lze chápat jako potvrzení potřeby větších změn v celkovém systému skautského vzdělávání.
- Dlouhodobě velmi specifická situace je v oblasti instruktorského vzdělávání, kde vidíme jen proporcionálně menší nárůst kapacit ve srovnání s čekatelským a vůdcovským vzděláváním. Zároveň je velmi dobře viditelné, že zde zájemci spíše inklinují k volbě konkrétního kurzu/školy, než k získání kvalifikace jako takové. Nárůsty a poklesy kapacit jsou zde odrazem jiné než roční periody několika “instruktorek”. Téměř každý, kdo projeví o instruktorskou kvalifikaci zájem, se na potřebnou vzdělávací akci dostane.
- U kurzů střediskového minima vidíme v roce 2024 velký nárůst účastníků ve srovnání s lety 2022 a 2023. Nedávno ale došlo k úpravě předpisů, které nově ukládají absolventi kurzu střediskového minima jako povinnou také zástupcům vedoucích organizačních jednotek. Je proto otázkou, zda budou stávající kapacity kurzů střediskového minima v brzké budoucnosti dostačující.

Výhled do budoucna

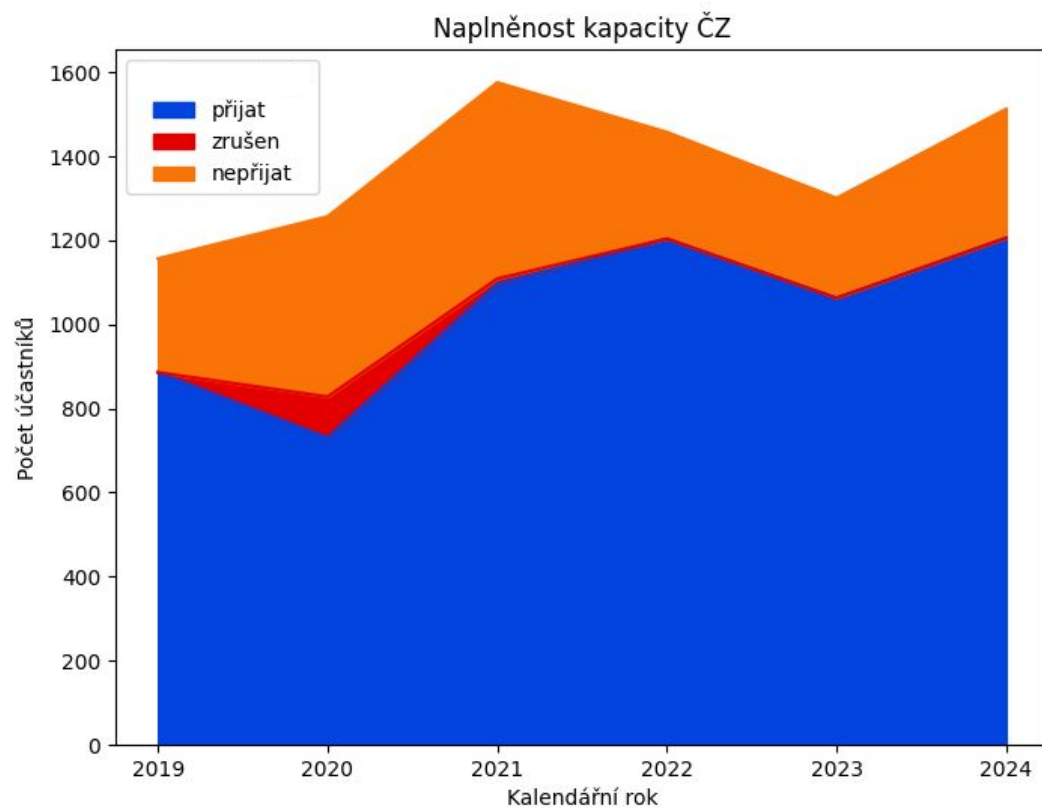
- Při pohledu na demografickou strukturu společnosti v ČR lze předpokládat, že příštích zhruba 10-15 let by skupina obyvatel, ve věku typickém pro účast na skautském vzdělávání, měla zůstat obdobně početná (viz graf níže).
- Zároveň členská základna Junáka - českého skauta stále narůstá, díky čemuž se zvyšuje podíl skautů ve společnosti.
- Předpokládáme, že zájem o kvalifikační vzdělávání proto bude ještě nějakou dobu narůstat.

Je zřejmé, že Junák - český skaut potřebuje navýšit dostupnost kvalifikačního vzdělávání, zejména toho, které opravňuje k vedení oddílů.

ZDROJ dat a grafu : Český statistický úřad

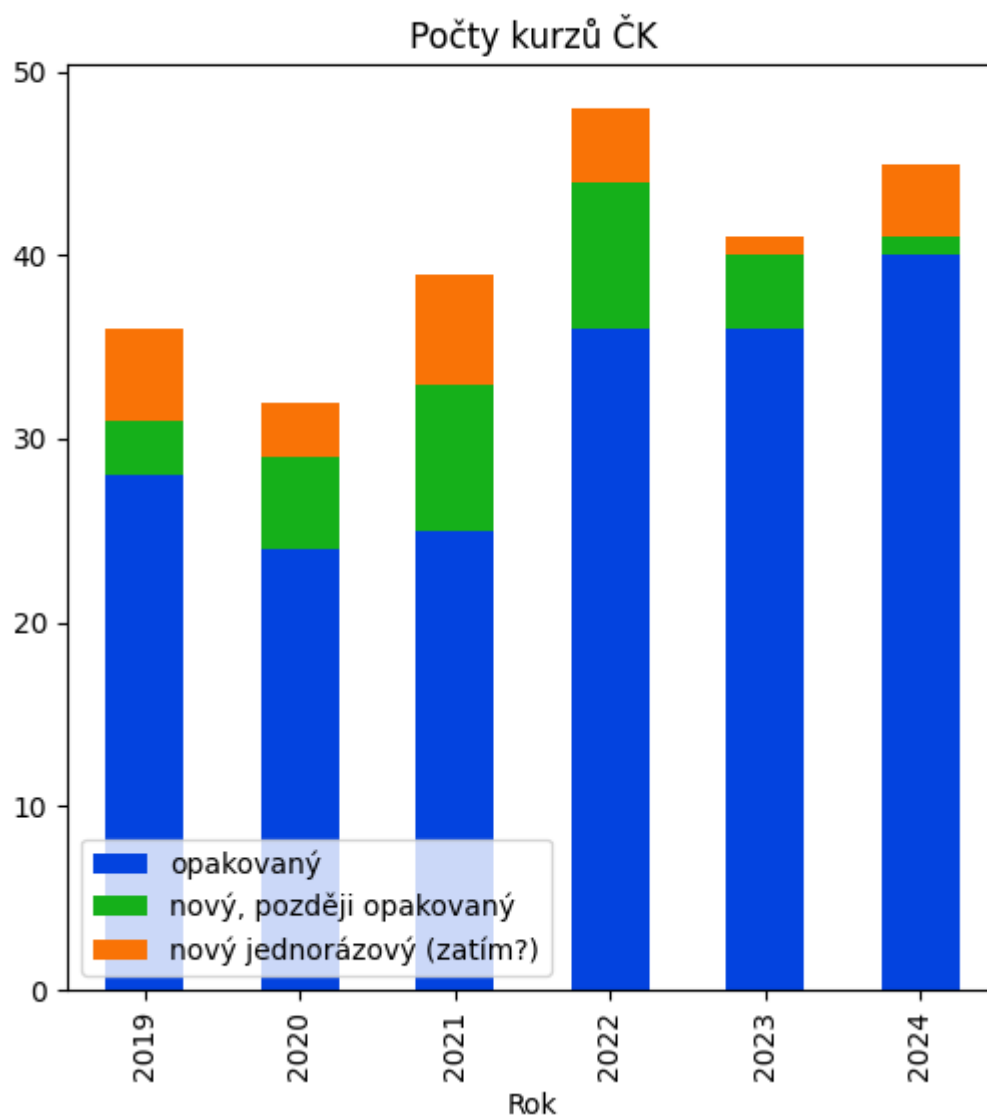

Čekatelské kurzy

Kalendářní rok	2020	2021	2022	2023	2024
Počet kurzů celkem	32	39	48	41	45
Počet přijatých osob	730	1 096	1 204	1 063	1203
Počet nepřijatých osob	429	467	254	238	313
Zrušeno	98	13	0	0	0
% přijatých osob	58%	69,5%	82,6%	81,7%	79,8%

Níže uvedený graf znázorňuje vývoj počtu čekatelských kurzů.

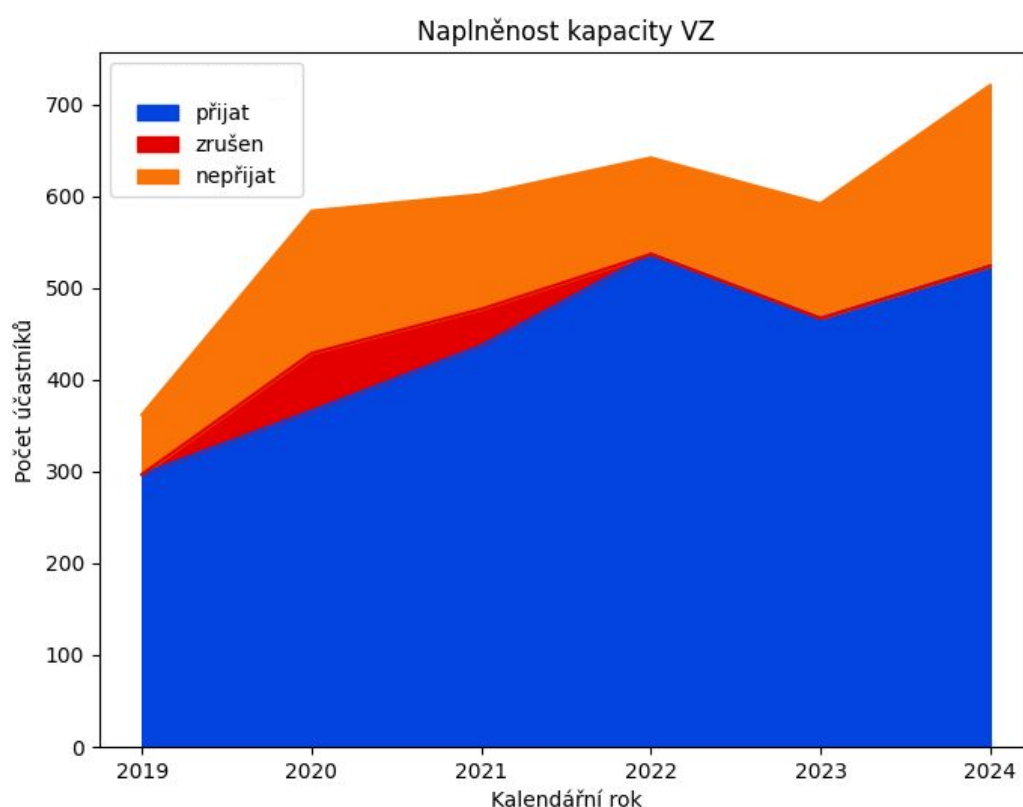

Vůdcovské kurzy

Jak je již uvedeno ve shrnutí výše, v roce 2024 zažilo vůdcovské vzdělávání dosud největší zájem ze strany uchazečů. Dá se očekávat, že i v příštích letech budou čísla obdobně vysoká či vyšší.

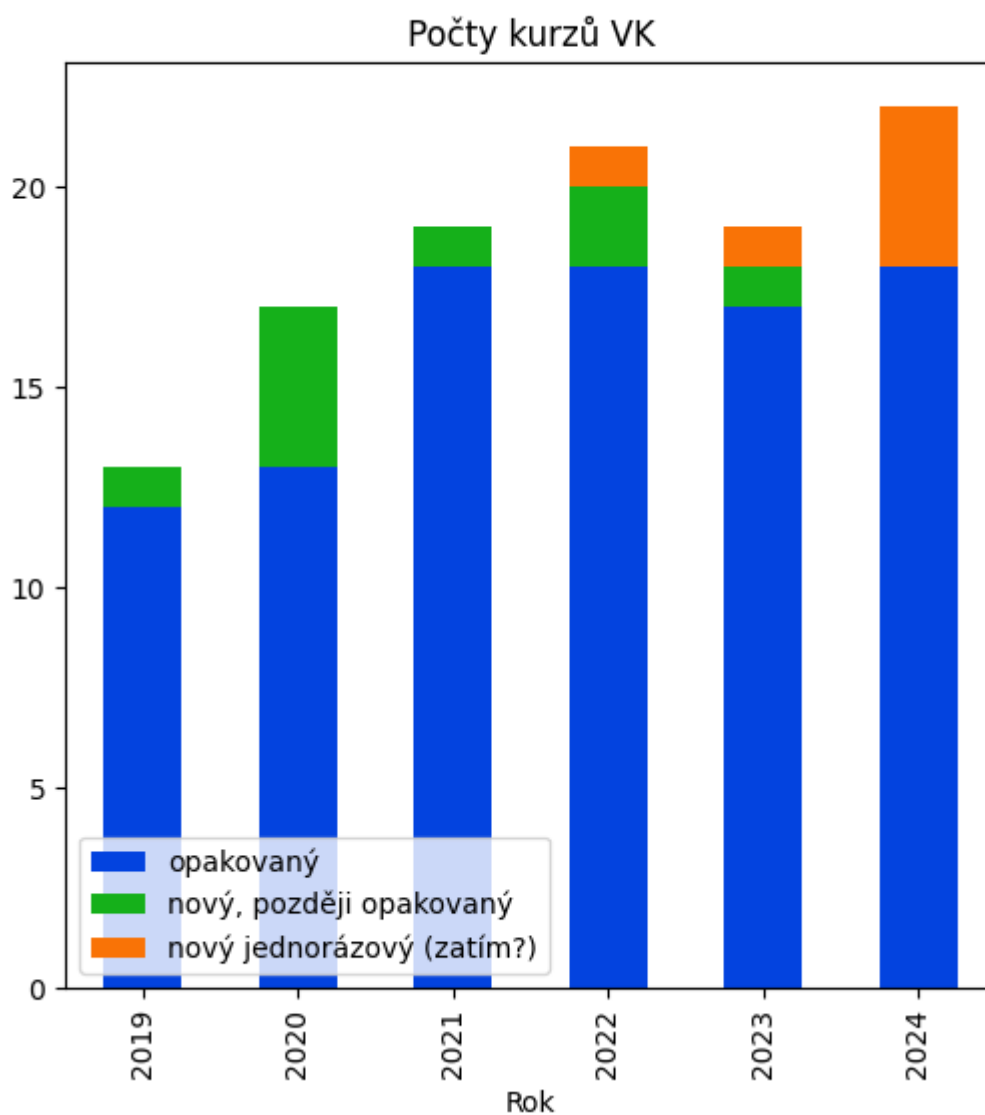
V předešlých letech jsme posílili koncept VZ bez kurzu, kdy je možné kvalifikaci získat kombinací domácích úkolů a jednoho víkendového setkání. V roce 2024 takto získalo kvalifikaci 44 osob. V níže uvedeném grafu a tabulce nejsou tito absolventi odlišení od ostatních absolventů vůdcovského vzdělávání.

Kapacity samostatných vůdcovských zkoušek bez kurzu se plní jen obtížně. Mimo jiné se ukazuje, že tento způsob získávání kvalifikace je vhodný pro omezenou skupinu zájemců a spíše se s ním nedá počítat ve výrazně větším měřítku.

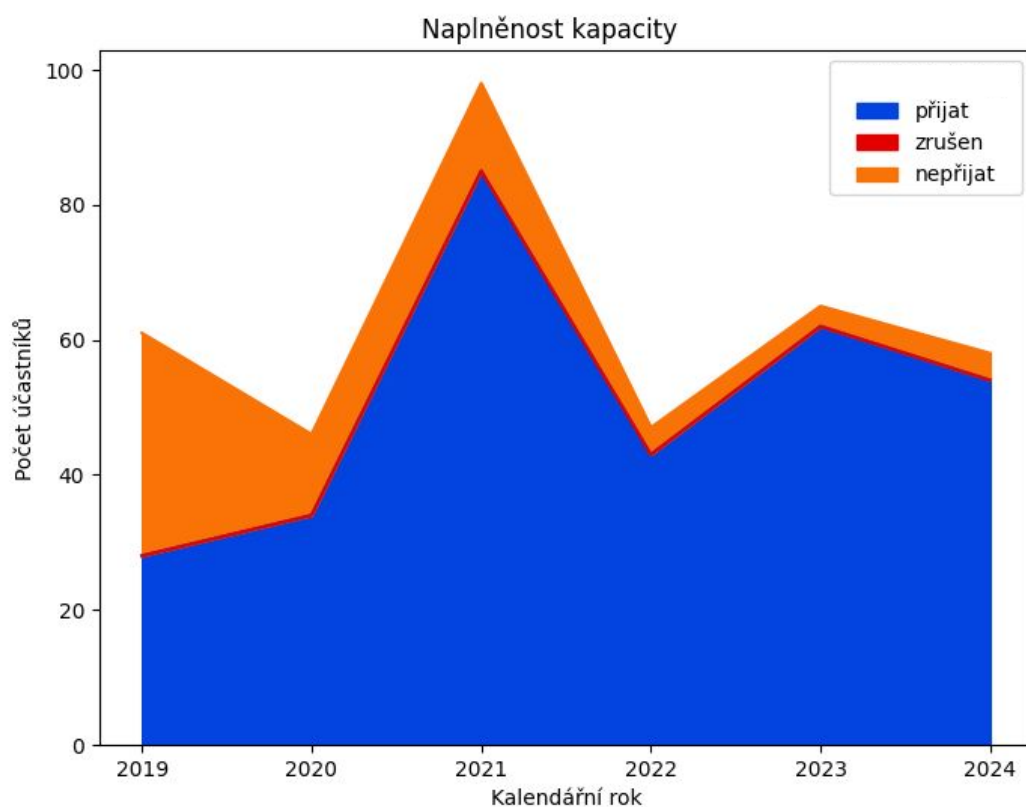

Kalendářní rok	2020	2021	2022	2023	2024
Počet kurzů a zkoušek	17	19	21	19	22
Počet přijatých osob	366	437	537	467	524
Počet nepřijatých osob	155	125	105	125	196
Zrušeno	63	40	0	0	0
% přijatých osob	62,7%	72,5%	83,5%	78,5%	72,8%

Níže uvedený graf znázorňuje vývoj počtu vůdcovských kurzů.

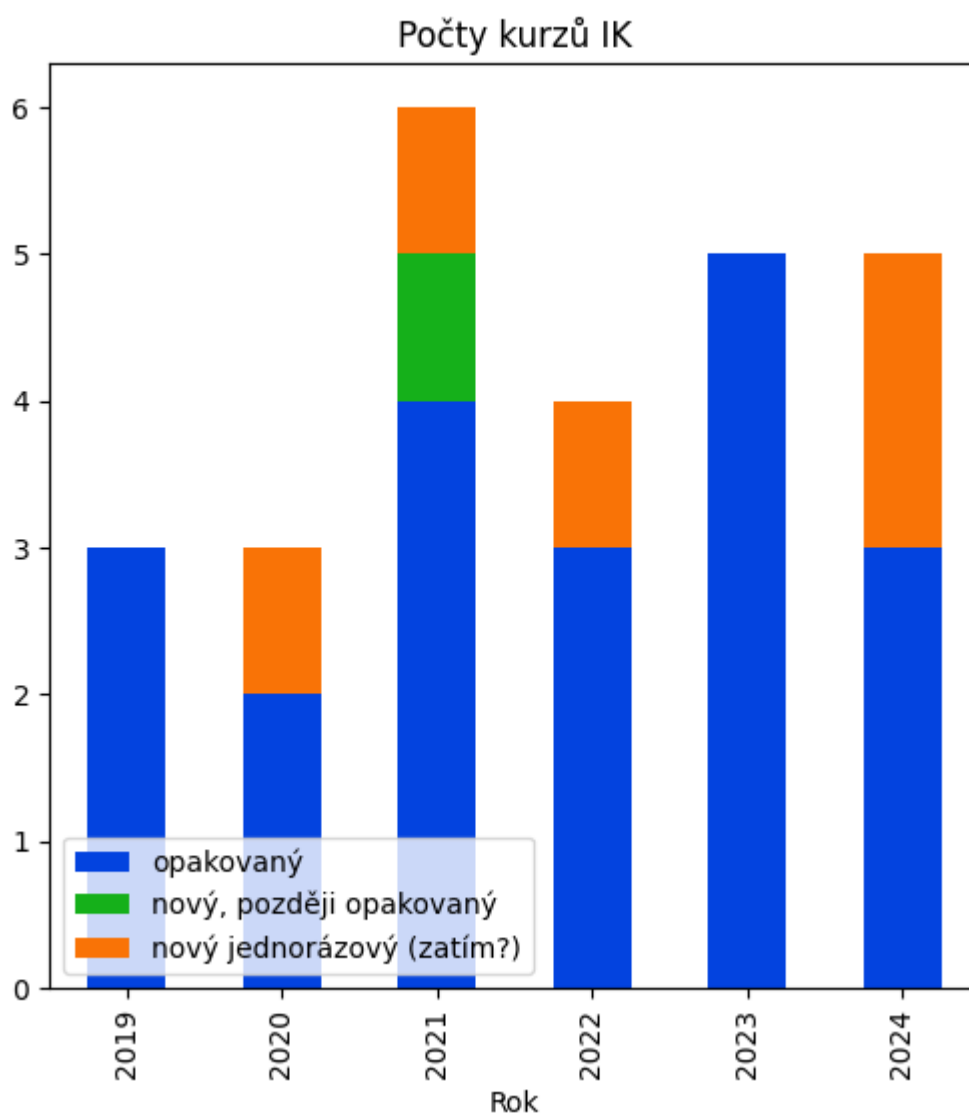

Instruktorské vzdělávání

Kalendářní rok	2020	2021	2022	2023	2024
Počet kurzů	3	6	4	5	5
Počet přijatých osob	34	85	43	62	54
Počet nepřijatých osob	12	13	4	3	4
Zrušeno	0	0	0	0	0
% přijatých osob	79,1%	86,7%	91,5%	95,4%	91%

Níže uvedený graf znázorňuje vývoj počtu instruktorských škol a kurzů (včetně kurzů instruktorských kompetencí - KIKů).

Střediskové minimum

V tabulce uvádíme počty kurzů střediskového minima konaných v posledních letech a také informace o jejich naplněnosti.

Kalendářní rok	Počet kurzů	Plánovaná kapacita	Závazně přijato	Naplnění kapacity
2018	3	68	55	81%
2019	3	73	70	96%
2020	5	108	131	121%
2021	5	118	99	84%
2022	3	60	47	78%
2023	3	75	81	108%
2024	5	128	127	99%
Celkový součet	27	630	610	96%

Zdravotnické kurzy (ZZA) a doškolení (DZK)

Absolvent kurzu zdravotník zotavovacích akcí (ZZA) získal časově neomezený zdravotnický dekret nebo osvědčení o absolvování akreditovaného kurz “Zdravotník zotavovacích akcí” a zároveň od Junáka - českého skauta obdržel oprávnění (ve skautISu) k výkonu funkce zdravotníka v rámci naší organizace. Oprávnění dosud bylo (interními pravidly organizace) časově omezené na 4 roky, poté bylo možné si ho nechat obnovit (do 6 let od získání oprávnění) absolvencí 8 hodinového doškolovacího kurzu, a to v rámci Junáka – českého skauta nebo organizace, kde byl absolvován původní zdravotnický kurz. V roce 2024 došlo k prodloužení uvedených časových lhůt na 5 let platnosti oprávnění s možností prodloužení do 10 let od jeho získání.

Zároveň byla absolvence zdravotnického kurzu (nikoliv platnost oprávnění) podmínkou ke splnění vůdcovské zkoušky (možné výjimky mají lékaři apod., což specifikuje příslušná směrnice). V roce 2024 byla k této podmínce ustanovena alternativa v podobě kurzu první pomoci (PP), přičemž před koncem roku proběhl první pilotní kurz PP.

Kalendářní rok	ZZA				
	Počet kurzů	Závazně přijato	Plánovaná kapacita	% naplnění kapacity	Odhlášených účastníků
2019	24	432	508	85%	39
2020	14	285	336	85%	84
2021	26	514	551	93%	148
2022	29	606	693	87%	154
2023	26	533	560	95%	67
2024	30	586	701	84%	96
Celkový součet	149	2956	3349	88%	588

Kalendářní rok	DZK				
	Počet kurzů	Závazně přijato	Plánovaná kapacita	% naplnění kapacity	Odhlášených účastníků
2019	24	343	421	81%	30
2020	16	183	382	48%	26
2021	23	332	450	74%	28
2022	37	653	679	96%	88
2023	24	369	528	70%	47
2024	25	331	484	68%	49
Celkový součet	149	2211	2944	75%	268

Kalendářní rok	PP				
	Počet kurzů	Závazně přijato	Plánovaná kapacita	% naplnění kapacity	odhlášených účastníků
2024	1	23	25	92%	1

Kromě zde uvedených kurzů naši členové absolvují také kurzy ZZA pořádané mimo Junáka - českého skauta, například u Českého červeného kříže.

Počty udělených OČK (odborných činovníckých kvalifikací)

Tabulka níže uvádí počty OČK udělených v posledních letech.

Nezahrnuje celkové počty držitelů OČK, nepracuje s možností že někdo časem přestal být členem organizace. Tabulku uvádíme pro přehled o tom, jak se ne/daří generovat nové OČK. Data v ní jsou uzavřena k 22. květnu 2025.

Novela řádu pro vzdělávání z roku 2024 zrušila nižší stupně OČK a také OČK ZDR. Nově bylo zavedeno OČK PP (první pomoc). (Byly také stanoveny podmínky, za kterých mohli držitelé nižších stupňů OČK získat standardní OČK. Tyto převody na standardní OČK jsou už v tabulce zohledněny.)

OČK	KALENDÁŘNÍ ROK							Celkový součet *
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
OČK HOS	4	1	11	5	1	13	9	44
OČK HOS (nižší s.)	1	1	3	1	-	-	-	6
OČK MET	10	1	18	14	2	2	2	49
OČK MZHS	15	4	27	10	16	5	4	81
OČK ORG	8	2	12	9	3	6	9	49
OČK ORG (nižší s.)	2	4	2	1	2	-	-	11
OČK PED	9	2	14	15	6	12	5	63
OČK PRV	6	1	2	2	4	7	9	31
OČK PRV (nižší s.)	3	-	1	-	1	-	-	5
OČK PP	-	-	-	-	-	250	12	262
OČK PSY	6	1	4	8	3	5	2	29
OČK TAB + BEZ	23	1	4	18	3	-	1	50
OČK VED	10	7	7	14	6	3	1	48
OČK ZDR (nižší s.)	2	1	3	3	3	1	-	13
OČK ZDR	10	20	4	8	18	3	-	63
Celkem	109	46	112	108	68	307	54	804

Úspěšnost v získávání kvalifikací

Níže uvedená data ukazují odhad úspěšnosti pro jednotlivé kvalifikace. Jde o průměr mezi počty účastníků zkoušek a absolventů v řádném termínu a po 18 měsících, kdy kvalifikace propadají (případně po prodloužené lhůtě kvůli pandemii covidu-19 nebo individuálních výjimkách).

Neznámým faktorem je, jestli pořadatelé nechávají přihlášené u zkoušek i ty účastníky, kteří se třeba odhlásili z akce v jejím průběhu (ale de facto i ty lze zčásti počítat jako neúspěšné – záleží na úhlu pohledu). A pak ty, kteří neměli zkoušku kvůli chybějícím vstupním podmínkám (neumíme je rozlišit) a ty, kterým chyběla případná absolventska podmínka KPP/ZZA (také neumíme lehce odlišit).

Statistiku kromě toho může ovlivňovat i to, že akce leckdy zapomínají výsledky zkoušek zadat (hlavně u repetentů) a později jsou do skautISu zadávány přímo na základě individuální žádosti účastníků.

Odhad úspěšnosti uchazečů o čekatelskou zkoušku

Kalendářní rok	V řádném termínu	Celkově (včetně opravné lhůty)
2017	74%	89%
2018	71%	88%
2019	72%	90%
2020	70%	93%
2021	68%	90%
2022	76%	91%
2023	70%	Není uzavřeno
2024	79%	Není uzavřeno

Uchazeči o získání ČZ jsou dlouhodobě mírně úspěšnější při získávání kvalifikace na čekatelských lesních kurzech, než při získávání kvalifikace na nelesních čekatelských kurzech.

Odhad úspěšnosti uchazečů o vůdcovskou zkoušku

Kalendářní rok	V řádném termínu	Celkově (včetně opravné lhůty)
2017	54%	88%
2018	72%	90%
2019	61%	90%
2020	54%	87%
2021	67%	89%
2022	71%	91% ? 88%
2023	63%	Není uzavřeno
2024	69%	Není uzavřeno

Rozdíly v úspěšnosti získávání VZ na lesním či nelesním kurzu, případně u zkoušek bez kurzu nevykazují dlouhodobou pravidelnost.

Odhad úspěšnosti v získávání kvalifikace střediskové minimum

Kalendářní rok	V řádném termínu	Celkově (včetně opravné lhůty)
2017	96%	96%
2018	86%	86%
2019	78%	89%
2020	47%	63%
2021	82%	92%
2022	98%	100%
2023	86%	Není uzavřeno
2024	80%	Není uzavřeno

Odhad úspěšnosti uchazečů o instruktorskou kvalifikaci

Kalendářní rok	V řádném termínu	Celkově (včetně opravné lhůty)
2017	79%	88%
2018	80%	88%
2019	92%	100%
2020	76%	91%
2021	69%	88%
2022	81%	91%
2023	84%	Není uzavřeno
2024	89%	Není uzavřeno

Odhad úspěšnosti uchazečů zkoušku vodní turistiky (dříve zkoušku vodáckého minima)

Kalendářní rok	V řádném termínu	Celkově (včetně opravné lhůty)	Počet uchazečů zkoušky v daném kalendářním roce
2019	0%	0%	1
2020	Nekonala se	Nekonala se	Nekonala se
2021	Nekonala se	Nekonala se	Nekonala se
2022	79%	100%	14
2023	55%	Není uzavřeno	11
2024	Nekonala se	Nekonala se	Nekonala se

Odhad úspěšnosti uchazečů u kapitánské zkoušky

Kalendářní rok	V řádném termínu	Celkově (včetně opravné lhůty)	Počet uchazečů zkoušky v daném kalendářním roce
2018	Nekonala se	Nekonala se	Nekonala se
2019	44%	81%	16
2020	Nekonala se	Nekonala se	Nekonala se
2021	73%	100%	22
2022	54%	92%	13
2023	46%	Není uzavřeno	26
2024	91%	Není uzavřeno	22

Informace o vydání zprávy

Autoři a spolupracovníci:

Radek Procyk - Maverick, Filip Hlavinka - Mukóki, Michal Peroutka - Pérák, Ivana Petrová - Bzííí, Tereza Tomášková.

Výkonná rada Junáka - českého skauta vzala zprávu na vědomí na svém jednání 4. června 2025.

Junák - český skaut, z. s. 2025.